

Warszawa, dnia 4 grudnia 2024 r.

Sz. P.

Tomasz Chrósty

**Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów**

STANOWISKO

ZWIĄZKU PRACODAWCÓW BRANŻY INTERNETOWEJ INTERACTIVE ADVERTISING BUREAU POLSKA (IAB POLSKA) W/S PROWADZONYCH PRZEZ UOKIK PRAC ZMIERZAJĄCYCH DO IMPLEMENTACJI DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/825 Z DNIA 28 LUTEGO 2024 R. W SPRAWIE ZMIANY DYREKTYWY 2005/29/WE I 2011/83/UE W ODNIESIENIU DO WZMOCNIENIA POZYCJI KONSUMENTÓW W PROCESIE TRANSFORMACJI EKOLOGICZNEJ POPRZEC LEPSZĄ OCHRONĘ PRZED NIEUCZCIWYMI PRAKTYKAMI ORAZ LEPSZE INFORMOWANIE

Szanowny Panie Prezesie,

Prawidłowa implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/825 z dnia 28 lutego 2024 r. (dalej: „**Dyrektywa**”) do polskiego porządku prawnego stanowi bardzo ważny temat dla IAB Polska, zrzeszającego ponad 230 członków, wśród których znajdują się m.in. największe portale internetowe, nadawcy i dostawcy audiowizualnych usług medialnych oraz wydawcy prasy. W związku z powyższym IAB Polska chce uczestniczyć w procesie gromadzenia informacji mających na celu ustalenie koncepcji projektowanych rozwiązań.

IAB Polska wyraża gotowość do współpracy na dalszych etapach prac nad właściwym wdrożeniem Dyrektywy do polskiego porządku prawnego.

Poniżej przedstawiamy odpowiedzi na postawione przez Urząd pytania.

1. *Czy Państwa zdaniem funkcjonują obecnie procedury/regulacje/programy, które można wykorzystać do wykazania uznanej wysokiej efektywności ekologicznej ogólnych twierdzeń dotyczących ekologiczności, o której mowa w dyrektywie 2024/825?*
 - a) *Jeżeli tak proszę o wskazanie takich procedur/regulacji/programów? Kto jest odpowiedzialny za tworzenie takich procedur/regulacji/programów? I kto je weryfikuje/zatwierdza? Jakie przepisy to regulują?*
 - b) *Jeżeli nie istnieją takie procedury, to czy należy je utworzyć? Jaki podmiot byłby odpowiedzialny za ich utworzenie, w jakiej formie, w jakim akcie prawnym?*

W ocenie członków IAB Polska regulacje i programy, które można wykorzystać do wykazania wysokiej efektywności ekologicznej to na przykład EU Ecolabel, Blue Angel czy Nordic Swan.

EU Ecolabel jest oficjalnym oznakowaniem ekologicznym Unii Europejskiej, które identyfikuje produkty i usługi o wysokiej wydajności ekologicznej. Program został utworzony przez Komisję Europejską we współpracy z krajowymi organami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska na podstawie Rozporządzenia (WE) nr 66/2010 w sprawie oznakowania ekologicznego UE.

2. *Jak Państwa zdaniem powinien wyglądać proces tworzenia realistycznych planów wykonania, o których mowa w dyrektywie 2024/285 w kontekście weryfikacji stosowania twierdzeń dotyczących ekologiczności oraz weryfikacji takich planów przez niezależnych ekspertów?*

a) *Kto może być niezależnym ekspertem weryfikującym realistyczne plany wykonania w rozumieniu przepisów dyrektywy 2024/825? Czy obecnie istnieją podmioty (osoby prawne lub osoby fizyczne), które mogłyby pełnić funkcję takiego eksperta?*

b) *Czy tacy eksperci powinni spełniać jeszcze inne kryteria niż wskazane w motywie (4) dyrektywy 2024/825? Jeśli tak to jakie?*

c) *Kto powinien wyznaczać takich ekspertów? Czy wskazane byłoby utworzenie „rejestrów” lub „listy” takich ekspertów prowadzonego przez odpowiedni organ/podmiot, który weryfikowałby ich kwalifikacje albo przynajmniej sprawdzał czy spełniają niezbędne, minimalne kryteria? Wówczas przedsiębiorca wybierałby eksperta z listy prowadzonej przez właściwy organ/podmiot.*

d) *Który organ administracji lub podmiot byłby najbardziej właściwy do prowadzenia „listy niezależnych ekspertów”?*

e) *Czy eksperci powinni być w jakikolwiek sposób certyfikowani/weryfikowani przez odpowiednie instytucje? Jeśli tak to przez jakie? Czy w obecnym systemie prawnym funkcjonują już może podobne mechanizmy weryfikacyjne? Jeśli tak, to jakie? Czy można je dostosować do nowych wymogów?*

f) *Które, w Państwa ocenie, obowiązujące regulacje prawne najlepiej nadają się do wprowadzenia przepisów dotyczących niezależnych ekspertów?*

Proces tworzenia realistycznych planów wykonania powinien uwzględniać następujące etapy:

1. **Analiza Wymagań:** Dokładne zrozumienie wymagań Dyrektywy i zidentyfikowanie wszystkich kryteriów dotyczących ekologiczności, które muszą być spełnione.

2. **Określenie Celów:** Wyznaczenie istotnych celów ekologicznych, zgodnych z kryteriami Dyrektywy. Cele te powinny obejmować m.in. takie aspekty jak redukcja

emisji, efektywność energetyczna, minimalizacja odpadów oraz zrównoważone wykorzystanie zasobów.

3. **Opracowanie Planu:** Stworzenie szczegółowego planu działania, który obejmuje kroki niezbędne do osiągnięcia zidentyfikowanych celów. Plan powinien zawierać harmonogram, zasoby potrzebne do realizacji oraz wskaźniki sukcesu.
4. **Weryfikacja Wstępna:** Przedstawienie planu niezależnym ekspertom w celu wstępnej oceny. Eksperti powinni ocenić, czy plan jest realistyczny i czy twierdzenia dotyczące ekologiczności są uzasadnione.
5. **Implementacja:** Realizacja planu zgodnie z ustalonym harmonogramem. Monitorowanie na każdym etapie postępów i wprowadzanie ewentualnych korekt.
6. **Weryfikacja i Audyt:** Realizacja planów powinna być regularnie weryfikowana przez niezależnych ekspertów - czy cele ekologiczne zostały osiągnięte i czy twierdzenia dotyczące ekologiczności są prawdziwe.

Ad a)

Niezależnym ekspertem weryfikującym realistyczne plany wykonania mogą być **jednostki notyfikowane** - niezależne organy certyfikujące, które przeprowadzają ocenę zgodności produktów z wymaganiami prawnymi i technicznymi. Są one akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji (PCA) i mogą wydawać certyfikaty zgodności.

Ad b)

Oprócz kryteriów wskazanych w motywie (4) Dyrektywy, eksperci weryfikujący realistyczne plany wykonania powinni spełniać dodatkowe kryteria, w szczególności:

- **Kwalifikacje i doświadczenie:** Eksperti powinni posiadać odpowiednie wykształcenie oraz doświadczenie w obszarze środowiskowym, jak również w zakresie szeroko pojętego zrównoważonego rozwoju, zmian klimatycznych, oceny cyklu życia produktów (LCA), czy śladu węglowego.
- **Doświadczenie w branży:** Eksperti powinni mieć doświadczenie w branży, której dotyczą oceniane produkty, aby lepiej rozumieć specyficzne wyzwania i wymagania związane z daną kategorią produktów.
- **Akredytacja:** Eksperti powinni być akredytowani przez odpowiednie krajowe organy nadzoru, takie jak np. Polskie Centrum Akredytacji (PCA) w Polsce, co zapewni standardy jakości i kompetencji.
- **Znajomość najnowszych technologii i metodologii:** Eksperti muszą być na bieżąco z najnowszymi technologiami i metodologiami stosowanymi w ocenie cyklu życia produktów (LCA) oraz w zarządzaniu środowiskowym.

- **Znajomość przepisów i standardów:** Ekspertcy powinni być dobrze zaznajomieni z obowiązującymi przepisami prawnymi, normami i standardami dotyczącymi ekologiczności produktów oraz zrównoważonego rozwoju.
- **Ciągłe doskonalenie:** Ekspertcy powinni regularnie aktualizować swoją wiedzę i umiejętności poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego.

Ad c)

Wyznaczanie ekspertów weryfikujących realistyczne plany wykonania powinno być zadaniem odpowiednich krajowych organów nadzoru, takich jak **Polskie Centrum Akredytacji (PCA)** w Polsce. Utworzenie „rejestru” lub „listy” takich ekspertów prowadzonego przez odpowiedni organ byłoby wskazane, gdyż ułatwiłoby to wybór takiego eksperta przez przedsiębiorstwo i skróciło znacząco czas poszukiwania eksperta odpowiedniego dla danej branży. Publicznie dostępny rejestr dawałby pewność, że wybrani eksperci są bezstronni i niezależni oraz odpowiednio wykwalifikowani i akredytowani.

Ad d)

W ocenie członków IAB Polska najbardziej właściwym podmiotem do prowadzenia „listy niezależnych ekspertów” byłoby **Polskie Centrum Akredytacji (PCA)**, które jest odpowiedzialne za akredytację jednostek certyfikujących, laboratoriów i innych podmiotów oceniających zgodność, więc jest bardzo dobrym kandydatem do prowadzenia takiego rejestru.

Ad e)

Ekspertcy powinni być certyfikowani i weryfikowani przez odpowiednie instytucje, aby zapewnić ich bezstronność i odpowiednie kompetencje. Taką rolę pełnić może **Polskie Centrum Akredytacji (PCA)**, które obecnie jest odpowiedzialne za akredytację jednostek certyfikujących, laboratoriów i innych podmiotów oceniających zgodność.

Obecne mechanizmy weryfikacyjne mogą być dostosowane do nowych wymogów poprzez wprowadzenie odpowiednich kryteriów oceny i dodanie nowych obszarów certyfikacji.

Ad f)

Proponujemy wykorzystanie do wprowadzenia przepisów dotyczących niezależnych ekspertów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, regulującej zasady akredytacji jednostek certyfikujących, laboratoriów i innych podmiotów oceniających zgodność. Może zostać ona rozszerzona o przepisy dotyczące akredytacji i weryfikacji niezależnych ekspertów.

4. *Czy znane są Państwu oznakowania dotyczące zrównoważonego charakteru, wpisujące się w definicję tego pojęcia w rozumieniu przepisów dyrektywy 2024/825, które obecnie występują na rynku? Czy posiadają Państwo wiedzę na temat zasad, sposobu weryfikacji takich oznakowań? Czy są one certyfikowane i przez jakie podmioty?*

Obecnie na rynku istnieje kilka oznakowań dotyczących zrównoważonego charakteru, które częściowo wpisują się w definicję tego pojęcia w rozumieniu przepisów Dyrektywy, między innymi:

- **EU Ecolabel:** Jest to oficjalne oznakowanie ekologiczne Unii Europejskiej, które przyznawane jest produktom i usługom spełniającym wysokie standardy ekologiczne przez cały cykl życia. Certyfikacja jest przeprowadzana przez akredytowane jednostki certyfikujące w poszczególnych krajach członkowskich. Program certyfikacji jest dobrowolny i został ustanowiony przez Komisję Europejską w 1992 r.
- **Blue Angel:** Niemieckie oznakowanie ekologiczne, które jest jednym z najstarszych na świecie. Produkty oznaczone Blue Angel muszą spełniać surowe kryteria ekologiczne i zdrowotne. Certyfikacja jest przeprowadzana przez Federalną Agencję Środowiska (UBA) w Niemczech.
- **Nordic Swan:** Oznakowanie ekologiczne stosowane w krajach nordyckich (Dania, Finlandia, Islandia, Norwegia, Szwecja). Produkty oznaczone Nordic Swan muszą spełniać rygorystyczne kryteria dotyczące wpływu na środowisko. Certyfikacja jest przeprowadzana przez odpowiednie organy w poszczególnych krajach nordyckich.
- **Cradle to Cradle Certified™:** Międzynarodowy standard certyfikacji produktów, który ocenia ich wpływ na zdrowie ludzi i środowisko przez cały cykl życia. Certyfikacja jest przeprowadzana przez Cradle to Cradle Products Innovation Institute.

5. *Czy Państwa zdaniem funkcjonują obecnie programy oceny zgodności, które można wykorzystać do weryfikacji oznakowań dotyczących zrównoważonego charakteru w systemie certyfikacji, o którym mowa w dyrektywie 2024/825? Jeżeli tak proszę o wskazanie takich programów. Kto jest odpowiedzialny za tworzenie takich programów? I kto je weryfikuje/zatwierdza? Jakie przepisy to regulują?*

Spośród istniejących programów oceny zgodności, które można wykorzystać do weryfikacji oznakowań dotyczących zrównoważonego charakteru w systemie certyfikacji, wskazać można **EU Ecolabel**.

Jest to oficjalne oznakowanie ekologiczne Unii Europejskiej, które identyfikuje produkty i usługi o wysokiej wydajności ekologicznej. Program został utworzony przez Komisję Europejską we współpracy z krajowymi organami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska na podstawie Rozporządzenia (WE) nr 66/2010 w sprawie oznakowania ekologicznego UE. Program EU Ecolabel w Polsce jest zarządzany przez **Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. (PCBC)**, które jest jednostką notyfikowaną przez Komisję Europejską, i prowadzi proces oceny zgodności wyrobów i usług z kryteriami EU Ecolabel.

6. *Czy Państwa zdaniem nowe programy oceny zgodności służące do weryfikacji oznakowań dotyczących zrównoważonego charakteru w systemie certyfikacji zgodnie z dyrektywą 2024/825 powinny być przyjęte dla każdej branży z osobna czy powinien zostać ustanowiony jeden ogólny program zgodności dla całego rynku?*
- a) *Jeśli właściwe byłoby ustanowienie jednego ogólnego programu zgodności, to kto w Państwa ocenie byłby właściwy do jego opracowania?*
 - b) *W jakiej formie należałoby ustanowić taki program? Zalecenia? Wytyczne? Rozporządzenie? Ustawa? Jeśli rozporządzenia lub ustawa to który organ administracji powinien być odpowiedzialny za procedowanie takich zmian i w której ustawie?*
 - c) *Jeżeli dla każdej branży z osobna, to proszę o wskazanie w jakiej formie i kto powinien opracować takie programy?*
 - d) *Czy Państwa zdaniem programy oceny zgodności powinny być tworzone przez podmioty publiczne czy prywatne? Czy w modelu hybrydowym (prywatne i publiczne)? Czy obecnie istnieją podmioty (publiczne lub prywatne), które mogłyby utworzyć takie programy? Jeśli tak, proszę wskazać te podmioty i formę, w jakiej mogłyby być tworzone.*

W ocenie członków IAB Polska jeden ogólny program zgodności dla całego rynku mógłby być trudny do zaimplementowania z uwagi na specyfikę poszczególnych branż i produktów. W związku z powyższym uważamy, że lepszym rozwiązaniem byłoby **podejście hybrydowe**, które ustanawia ogólne ramy programowe, obowiązujące wszystkie branże, a jednocześnie dla poszczególnych branż zostałyby opracowane specyficzne moduły, które uwzględniałyby unikalne potrzeby i wymagania każdej z branży osobno.

Ad a)

W przypadku jednego ogólnego programu zgodności, najbardziej odpowiednim organem do jego opracowania byłoby **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**. Organ ten mógłby być odpowiedzialny za implementację i nadzór nad programem zgodności na poziomie krajowym. Ministerstwo mogłoby również współpracować z Komisją

Europejską w celu dostosowania ogólnych wytycznych do specyficznych warunków krajowych.

Ad b)

Ustanowienie programu zgodności dla weryfikacji oznakowań dotyczących zrównoważonego charakteru w systemie certyfikacji zgodnie z Dyrektywą powinno być przeprowadzone w formie **wytycznych**, opracowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska przy współpracy z ekspertami, co pozwoli na szybsze aktualizowanie i dostosowywanie do zmieniających się warunków rynkowych i technologicznych.

Ad c)

W przypadku programów oceny zgodności dla każdej branży z osobna, powinny być one tworzone w formie **wytycznych branżowych**. Mogą one zostać opracowane przez odpowiednie stowarzyszenia branżowe.

Ad d)

Programy oceny zgodności powinny być tworzone w **modelu hybrydowym** (podmioty prywatne i publiczne). Mogłyby być one utworzone w formie wytycznych **Ministerstwa Klimatu i Środowiska**, które nadzorowałoby implementację programów zgodności na poziomie krajowym, a **stowarzyszenia branżowe** we współpracy z **Polskim Centrum Akredytacji (PCA)** oraz **jednostkami certyfikującymi**, wypracowałyby wytyczne dla poszczególnych branż.

7. *Jakie/jak, w Państwa ocenie, duże nakłady lub inwestycje będą konieczne, żeby zaadoptować się do wymogów zawartych w dyrektywie 2024/825 – certyfikacji, wykazania uznanej wysokiej efektywności ekologicznej, tworzenia realistycznych planów wykonania i weryfikacji przez niezależnego eksperta? Czy konieczna będzie modyfikacja opakowań lub samych produktów? Czy konieczna będzie zmiana innych elementów przedsiębiorstwa np. procesu technologicznego, marketingu, strategii (jakich)?*

Adaptacja do wymogów zawartych w Dyrektywie będzie wymagała znacznych nakładów i inwestycji w różnych obszarach działalności przedsiębiorstwa. Nakłady te obejmą następujące obszary:

- **Strategia:** Opracowanie i wdrożenie strategii, która obejmuje cele i działania niezbędne do osiągnięcia wysokiej efektywności ekologicznej produktów, co może się wiązać z koniecznością zatrudnienia specjalistów z odpowiednimi kompetencjami lub współpracy z zewnętrznymi konsultantami.

- **Badania i rozwój:** Nakłady na rozwój nowych, bardziej ekologicznych produktów i technologii.
- **Modernizacja procesów technologicznych i produkcyjnych:** Inwestycje w nowoczesne technologie produkcyjne, które są bardziej efektywne energetycznie i mniej szkodliwe dla środowiska (zakup nowych maszyn, optymalizacja procesów produkcyjnych oraz szkolenia pracowników).
- **Zmiana opakowań:** inwestycje w bardziej ekologiczne materiały opakowaniowe, które są łatwiejsze do recyklingu lub biodegradowalne. Może to obejmować zarówno koszty materiałów, jak i dostosowanie linii produkcyjnych.
- **Wdrożenie systemów zarządzania odpadami,** które minimalizują ilość odpadów produkcyjnych.
- **Zasoby ludzkie:** Zatrudnienie specjalistów ds. zrównoważonego rozwoju.
- **Szkolenia:** Inwestycje w szkolenia dla pracowników, aby zapewnić zgodność z nowymi standardami i procedurami.
- **Certyfikacje i audyty:** Przedsiębiorstwa będą musiały ponieść koszty związane z przeprowadzeniem audytów przez akredytowane jednostki certyfikujące.
- **Narzędzia i oprogramowanie:** Inwestycje w narzędzia do monitorowania i raportowania postępów w realizacji planów.
- **Komunikacja i marketing:** Promowanie uzyskanych certyfikatów i oznakowań ekologicznych - Inwestycje w kampanie marketingowe, które promują ekologiczne cechy produktów i edukują konsumentów na temat zrównoważonego rozwoju. Może to obejmować tworzenie nowych materiałów marketingowych, rebranding oraz szkolenia dla zespołów marketingowych.

8. *Czy znane są Państwu dobrowolne standardy rynkowe i dobrowolne standardy publiczne dotyczące zielonych i zrównoważonych obligacji, o których mowa w motywie (7) dyrektywy 2024/825, a które nie są uznawane za oznakowania dotyczące zrównoważonego charakteru? Proszę o wskazanie takich standardów*

Istnieją dobrowolne standardy rynkowe i publiczne dotyczące zielonych i zrównoważonych obligacji – między innymi:

- **Green Bond Principles (GBP):** Opracowane przez International Capital Market Association (ICMA) - zasady określają wytyczne dla emisji zielonych obligacji.
- **Climate Bonds Standard (CBS):** Opracowany przez Climate Bonds Initiative (CBI) - standard określa kryteria dla obligacji, które finansują projekty związane z łagodzeniem zmian klimatycznych i adaptacją do nich.

- **Sustainability-Linked Bond Principles (SLBP):** opracowane przez ICMA dobrowolne wytyczne, które rekomendują strukturyzację, ujawnianie i raportowanie obligacji powiązanych z osiągnięciem celów zrównoważonego rozwoju.

W zakresie dobrowolnych standardów publicznych **EU Green Bond Standard (EU GBS)** - opracowany przez Komisję Europejską standard ustanawia wspólne kryteria dla zielonych obligacji emitowanych w Unii Europejskiej.

9. *Czy posiadacie Państwo ogólne analizy, raporty rynkowe, opracowania dotyczące ekologii, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, które dotyczą kwestii uregulowanych w dyrektywie 2024/825 i które można wykorzystać przy implementacji tej dyrektywy?*

Z publicznie dostępnych znanych nam opracowań pomocny może być **Raport Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)** dotyczący monitorowania i nadzoru nad greenwashingiem. Raport zawiera szczegółowe analizy dotyczące trendów, typów i ryzyk związanych z greenwashingiem, a także praktyk nadzorczych i wyzwań w tym obszarze. Link do raportu: [Report on greenwashing monitoring and supervision.pdf](#).

Z poważaniem

Włodzimierz Schmidt

Prezes Zarządu